

PATVIRTINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Radastėlė“ direktoriaus
2017 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-124

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „RADASTĖLĖ“ SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos lopšelio-darželio „Radastėlė“ (toliau – įstaiga) smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 patvirtintom smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu 2016 m. spalio 18 d. Nr. XII-2685, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu 2017 m. vasario 14 d. Nr. XIII-204.

2. Aprašo paskirtis – padėti įstaigos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu, grupės, įstaigos, šeimos lygmeniu.

4. Aprašas remiasi šiais principais:

4.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. kiekvienas įstaigos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

5. Visi įstaigos bendruomenės nariai turi būti supažindinti su smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos Aprašo tvarka.

6. Apraše vartojamos sąvokos:

6.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

6.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

6.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

6.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

6.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

6.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

6.3. patyčias patiriantis vaikas – ugdytinis, iš kurio yra tyčiojamasi;

6.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

6.5. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi vaikas (-ai).

6.6. patyčių stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;

6.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis įstaigos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų)) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

6.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

6.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos įstaigoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA ĮSTAIGOJE

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi įstaigos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi įstaigos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, grupių pedagogai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi įstaigos bendruomenės nariai.

8. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK). VGK nariai kasmet:

8.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės vaikų apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus;

8.2. surenka apibendrintus duomenis iš grupių pedagogų dėl įstaigoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

8.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

8.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

8.5. teikia siūlymus įstaigos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, įstaigos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos srityje bei kitais klausimais;

8.6. individualiai dirba su smurto ir patyčių atvejais, kai vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys arba kai į juos kreipiasi grupės pedagogas išnaudojęs numatytas pagalbos priemones;

8.7. atlieka kitus įstaigos Apraše numatytus veiksmus.

9. Grupės pedagogai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA ĮSTAIGOJE

10. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas įstaigos bendruomenės narys nedelsiant reaguodamas:

10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.2. primena asmeniui, kuris tyčiojasi vidaus darbo tvarką ir elgesio taisykles;

10.3. jei vaikui ar suaugusiajam reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar kitus darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

10.4. informuoja grupės pedagogą arba budintį administracijos atstovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;

10.5. pastebėjus kibernetines patyčias ar gavus apie jas pranešimą, išsaugo vykstančių kibernetinių patyčių įrodymus ir nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, informuoja grupės pedagogą arba budintį administracijos atstovą;

10.6. tiesiogiai informuoja VGK pirmininką ar sekretorių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikiant užpildytą pranešimo formą (priedas Nr. 2).

11. Grupės pedagogas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

11.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

11.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

11.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

11.4. užpildo pranešimo formą (priedas Nr. 2) bei ją perduoda VGK pirmininkui ar sekretoriui;

12. Užpildytą pranešimo formą priėmęs asmuo (VGK pirmininkas ar sekretorius) formą registruoja Patyčių registracijos žurnale ir:

12.1. VGK, nesibaigus patyčių situacijai, imasi spręsti patyčių atvejį;

12.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja VGK pasitarimą.

13. Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

13.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, grupe, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

13.2. informuoja įstaigos vadovą apie esamą situaciją;

13.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui;

13.4. kibernetinių patyčių atveju pateikia pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt;

13.4.1. jei panaudota vaizdinė informacija yra viešas kibernetinėje erdvėje patyčių ir smurto atvejis;

13.4.2. jei informacija yra vieša, kuri pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą yra priskiriama draudžiamai skleisti informacijai;

13.5. ypatingais atvejais (esant fiziniam smurtui), arba jei numatytas veiksmų planas teigiamo rezultato neduoda, smurto ir patyčių sustabdyti nepavyksta, informuoja įstaigos vadovą ir kreipiasi į policiją ir VTAS.

14. Įstaigos vadovas, gavęs informaciją apie administracijos atstovo, pedagogo ar kito darbuotojo patiriamas patyčias arba jiems pasityčiojus iš vaiko privalo nedelsiant imtis priemonių.

15. tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria įstaigos darbuotojai, įstaigos vadovas apie įvykusį smurto faktą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša Klaipėdos pedagoginei psichologinei tarnybai ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos.

16. Patyčias patiriantis vaikas ar patyčių stebėtojas, matęs ir žinantis apie patyčias, nedelsiant informuoja bet kurį ugdymo įstaigos darbuotoją kuriuo pasitiki.

17. Patyčias patiriančio vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai) arba tėvai (globėjai, rūpintojai), žinantys apie grupėje vykstančias patyčias:

17.1. nedelsiant informuoja grupės pedagogą ir/ar administracijos atstovus apie vaiko patiriamas patyčias jiems patogiu būdu (telefonu, elektroniniu laišku, žinute dienyne ar asmeniškai);

17.2. sužinoję apie viešą patyčių kibernetinėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atvejį, ir smurtaujančio ir smurtą patiriančio vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai), privalo apie tai

pranešti LR ryšių reguliavimo tarnybai pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt .

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

19. Tvarkos vykdymo kontrolę vykdo įstaigos direktorius.

PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

F – fizinės
Ž – žodinės
K – kibernetinės
S – socialinės

V – vaikas
S – suaugęs bendruomenės narys

Atvejo Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, K, S	Smurtą patiriantis asmuo (V, S)	Smurtaujantis asmuo (V, S)	Pastabos

KLAIPĖDOS LOPŠELIS-DARŽELIS „RADASTĖLĖ“ PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS

Pranešimo data

1. Bendrieji duomenys

Patyčios įvyko (data, val.)	
Kur įvyko patyčios	
Kas pranešė apie patyčias	
Patyčių forma (pažymėti, pabraukti)	
☐ Žodinės: <i>pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir pan.</i>	
☐ Fizinės: <i>mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir pan.</i>	
☐ Socialinės patyčios: <i>socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.</i>	
☐ Elektroninės patyčios: <i>skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir pan.</i>	
☐ Kita:	

2. Duomenys apie patyčių dalyvius:

Asmens, patyrusio patyčias vardas, pavardė	
Asmens (-ų), kuris (-ie) tyčiojosi vardas, pavardė	
Asmens (-ų), stebėjusio (-io) patyčias, vardas, pavardė	

3. Stebėto įvykio aprašymas

4. Veiksmų po įvykio planas su:

Asmeniu patyrusiu patyčias	
Asmeniu, kuris tyčiojosi	
Stebėtoju (-ais)	
Patyčių dalyvių tėvais	
Kitais įstaigos darbuotojais	
Kita (įrašyti)	

Patyčių registracijos žurnale Nr. _____

**KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „RADASTĖLĖ“
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS**

